

2017.gada 24.aprīlī

Latvija 2016.gadā - "līderis" jauno HIV gadījumu skaita ziņā, apsteidzot Igauniju

Jaunākie statistikas dati par HIV/AIDS izplatību Baltijā liecina – Latvija ir apsteigusi Igauniju ikgadējo jauno HIV gadījumu skaita ziņā 2016.gadā, tādējādi kļūstot par "līderi" Eiropas Savienības un EEZ valstu vidū, vēsta biedrība "Baltijas HIV asociācija", atsaucoties uz Baltijas valstu par epidemioloģisko uzraudzību atbildīgo institūciju* publiskotajiem datiem.

Lai gan kopējais reģistrēto HIV gadījumu skaits Igaunijā joprojām ir lielāks nekā Latvijā vai Lietuvā, tas ik gadu Igaunijā ir mazinājies. Pretēja aina ir Latvijā - ikgadējo jauno reģistrēto HIV gadījumu skaitam ir augšupejoša tendence un 2016.gadā tie jau ir 18,5 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem, kas ir salīdzinoši vairāk kā Igaunijā (17,4 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem). Situācija Lietuvā joprojām ir relatīvi laba – 7,4 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem.

"Šis ir pirmais gads, kad esam apsteiguši Igauniju jauno reģistrēto HIV gadījumu skaita ziņā. Šis ir ļoti nopietns signāls Latvijas veselības aprūpes sistēmai, un tas liecina par akūtu nepieciešamību visu līmeņu institūciju iesaisti problēmas risināšanā - ir nepieciešams ne tikai informēt un izglītēt sabiedrību, bet arī aicināt cilvēkus pārbaudīt savu HIV statusu, bet tiem, kas inficēti - jānodrošina pretvīrusu terapija. Jo ātrāk atklāts, jo mazāku ļaunumu HIV nodara pašam inficētajam, viņa partnerim un sabiedrībai. Nelaužot sabiedrībā pastāvošos stereotipus par HIV un uzskatu „tas uz mani neattiecas”, neiesaistot ģimenes ārstus HIV diagnostikā, kā to izdarījuši igauņi, mēs nespēsīm ierobežot HIV infekcijas izplatību valstī”, tā Inga Upmace, biedrības "Baltijas HIV asociācija" valdes priekšsēdētāja.

Analizējot Slimību profilakses un kontroles centra statistikas datus, Latvijā uz 2017.gada 1.janvāri ir reģistrēti 6972 HIV inficēti cilvēki, no tiem 365 – atklāti vien pagājušā gadā, kas nozīmē, ka ik dienu viens cilvēks Latvijā uzzina, ka ir inficēts. Inficēšanās ar HIV lielākoties notikusi seksuālā ceļā - 38% heteroseksuālu, 6,6 % - homoseksuālu attiecību ceļā. Lielākā daļa jaunatklāto HIV inficēto cilvēku ir vecumā no 30 – 39 gadiem, tomēr HIV Latvijā skar pilnīgi visas vecuma grupas – jaundzimušos un arī cilvēkus, kas vecāki par 55 gadiem. Lai gan divas trešdaļās inficēto ir vīrieši, aktuāla problēma HIV izplatībā ir jaundzimušo inficēšanās no HIV inficētām mātēm - pērn vien reģistrēti seši jauni gadījumi, bet valstī kopumā ir reģistrēti vairāk nekā 70 HIV inficēti jaundzimušie. HIV izplatība narkotiku injicēšanas ceļā sākusi sarukt jau 2008.gadā, sastādot pērn vairs tikai 17% jauno gadījumu, kas pierāda, ka profilakses pasākumi, kas tika uzsākta gandrīz pirms 20 gadiem, ir sevi attaisnojuši.

Biedrība "Baltijas HIV asociācija", sekojot Igaunijas piemēram, aicina ikvienu, kuram ir šaubas par savu veselību, veikt HIV testu pie sava ģimenes ārsta vai arī kādā no HIV profilakses kabinetiem 16 Latvijas pilsētās (informācija: www.spkc.gov.lv), kur par konsultāciju un izmeklējumu nebūs jāmaksā. Biedrības Testpunkts Rīgā, Stabu ielā 19, k2 ir atvērts otrdienās un trešdienās, no 18.00-20.30. Vairāk informācijas – www.testpunkts.lv.

Plašāku informāciju par Baltijas valstu jaunākajiem statistikas datiem atradīsiet – www.balthiv.com

Papildus informācija:

Inga Upmace

Valdes priekšsēdētāja

Biedrība „Baltijas HIV asociācija”

inga.upmace@balthiv.com

Par biedrību „Baltijas HIV asociācija”

Biedrība dibināta 2010.gadā ar mērķi iesaistīties HIV profilakses darbā, sabiedrības izglītošanā, piedalītos HIV/AIDS politikas plānošanas dokumentu izstrādē un pētniecībā. 2014.gada martā darbu uzsāka Testpunkts – vieta, kur ātri, anonīmi un bez maksas iespējams veikt HIV, hepatītu un sifilisa eksprestestus, saņemt konsultācijas, informatīvos materiālus, prezervatīvus. Šo gadu laikā Testpunkts ir kļuvis par vietu, kura pakalpojumus izmantojuši un pozitīvi novērtējuši vairāk nekā 1200 cilvēku. 2016. gada septembrī biedrība uzsāka vairāku mēnešu kampaņu #reizigadā, aicinot ikvienu Latvijas iedzīvotāju rūpēties par savu veselību un reizi gadā veikt HIV testu, kampaņai bija pozitīvs rezultāts.

* Igaunijas Veselības aprūpes padome, Igaunijas Centrālā statistikas pārvalde, Slimību Profilakses un Kontroles Centrs, LR Centrālā Statistikas pārvalde, Lietuvas Infekciju slimību un AIDS centrs, Lietuvas Statistikas departaments.

Attēlā: Inga Upmace, biedrības "Baltijas HIV asociācija" valdes priekšsēdētāja, sabiedrības veselības ārste.

* Igaunijas Veselības aprūpes padome, Igaunijas Centrālā statistikas pārvalde, Slimību Profilakses un Kontroles Centrs, LR Centrālā Statistikas pārvalde, Lietuvas Infekciju slimību un AIDS centrs, Lietuvas Statistikas departaments.